

у цивільних правовідносинах, шляхом накладання на них окремих обов'язків. Одним із таких зобов'язань є надання достовірної інформації про кредит, з моменту набрання чинності закону кредитор повинен зазначати зрозумілу і точну інформацію про кредит, якщо інформація викладається в письмовому вигляді, вона повинна наводитися однаковим шрифтом та відображатися в основному тексті реклами про даний кредит.

По-друге, закон встановлює чітку межу між споживчим та неспоживчим кредитом, даний факт є важливим оскільки від цього залежать найбільш значні умови виплати кредиту та розмір процентної ставки.

По-третє, цей закон покликаний відновити довіру населення до банківської системи України, є виконанням однієї з умов Європейського союзу та відповідає міжнародним стандартам у цій сфері, що підтверджується словами із преамбули самого закону.

Література:

1. Фатюха Н. Г. Стан та розвиток споживчого й іпотечного кредитування в Україні / Н. Г. Фатюха, Р. В. Кривошей // Інвестиції: практика та досвід. – 2016. – № 19 (жовтень). – С. 32-37;
2. Новинський О.В. Закон про споживче кредитування підписаний // Ліга. Блоги, 09.12.2016. // [Електронне джерело]. – Режим доступу: <http://blog.liga.net/user/onovinskiy/article/25205.asp3x>;
3. Про споживче кредитування: Закон України // Офіційний вісник України від 20.12.2016 – 2016 р., № 98, стор. 10, стаття 3180, код акту 84117/2016.

Богдан Ілони Сергійови,

*студентки 3-го курсу соціально-правового факультету
Національного університету «Одеська юридична академія»
Науковий керівник: к.ю.н., доцент Фомічова Н.В.*

НОВАЦІЯ БОРГУ У ПОЗИКОВЕ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ ЯК ОДНА З ПІДСТАВ ПРИПИНЕННЯ ДОГОВОРУ

Договір про новачію є свого роду альтернативною належному виконанню зобов'язання, що дозволяє кредиторів та боржникові припинити існуючі між ними зобов'язання, якщо боржник за тими або іншими причинами не може виконати зобов'язання згідно з умовами, що були встановлені спочатку. Припинення зобов'язань на підставі новачії відповідає інтересам сторін, сприяє підтримці та розвитку стабільного цивільного обороту.

Проблеми інституту новації аналізувались та розглядались в працях таких вчених, як: Т.В. Боднар, О.В. Воронова, А.С. Кривцов, В.Я. Карабань, Д.І. Мейєр, Є.В. Падун, Д.Н. ПритикаС. Е.Сибіги, Ю.Л. Сеніна, та інших. У більшості наукових праць новація у боргове зобов'язання розглядається у межах інституту новації.

Згідно із ст. 1053 Цивільного кодексу України 2003 року (далі ЦК України), за домовленістю сторін борг, що виник із договорів купівлі-продажу, найму майна або з іншої підстави, може бути замінений позиковим зобов'язанням. Відповідна договірна конструкція має всі ознаки цивільно-правового договору, який можна визначити як договір, за яким одна сторона (позикодавець) зобов'язується врахувати суму заборгованості, що виникла з оплатного правочину або іншої правової підстави, як суму позики, а інша сторона (позичальник) зобов'язується повернути таку суму на виконання цього позикового зобов'язання [1].

Правовідносини новації боргу у позикове зобов'язання посідають окреме місце у всій системі зобов'язань даного виду, тому що вони виникають не на основі договорів позикового типу, а в межах інших цивільно-правових договорів. Зазвичай такі відносини оформляються як «новаційний договір позики», який є видом новації та укладається з додержанням вимог про новацію. Але враховуючи положення ч. 2 ст. 1053 ЦК України заміна боргу позиковим зобов'язанням проводиться з урахуванням форми передбаченої для договору позики.

Не зважаючи на застосування до новаційного договору деяких положень, що стосуються договорів позики та кредиту він є самостійним та наділений власними правовими характеристиками [2,с.151-153].

Насамперед цей договір є консенсуальним, що зумовлено тим, що новація боргу у позикове зобов'язання виникає на підставі попередніх правовідносин сторін, сума заборгованості за первісними зобов'язаннями враховується як сума позики в новому договорі, тому правові наслідки за цим правочином настають із моменту, коли сторони досягли згоди щодо всіх його істотних умов. Що ж стосується договору позики то він є реальним, тому що вважається укладеним з моменту передачі грошей або речей визначених родовими ознаками.

Характерним для новаційного договору є його умовність. Вона полягає у тому, що сторони укладаючи будь-який цивільно-правовий договір можуть указати на те, що за умови настання певної обставини, яка унеможливило належне виконання договору, він може бути припинений шляхом його новації у позикове зобов'язання. Але жодна із сторін не може бути впевнена у тому, що відбудеться настання тих чи інших обставин, які зумовлять виникнення прав та обов'язків за новаційним договором.

Однією із юридичних ознак, яка є однаковою для договору позики та договору новації у позикове зобов'язання виступає односторонній характер. Позикодавець за новаційним договором, враховуючи суми попередніх заборгованостей контрагента як нібито грошової суми наданої позики, має право вимагати повернення такої суми та сплати процентів. У свою чергу, боржник не має права вимагати вчинення якоїсь дії від позикодавця, оскільки останній не зобов'язується таким договором до вчинення якихось дій.

Однією з особливих характеристик договору новації у позикове зобов'язання є його оплатність. Але на відміну від договору позики, за яким проценти виступають як плата за користування грошима, у договорі новації проценти виступатимуть мірою цивільно-правової відповідальності за невиконане попереднє зобов'язання і, як наслідок, незаконно утримувані боржником чужі грошові кошти [3, с. 72-76].

На мою думку, договір новації у позикове зобов'язання є необхідним інститутом, який забезпечує належне виконання зобов'язань. Новаційний договір укладається за домовленістю сторін, що підтверджує ефективність забезпечення принципу свободи договорів. Отже, договір про новацію у позикове зобов'язання виступає самостійним договором в системі позикових зобов'язань, який наділений специфічними характеристиками. Цей договір є принципово відмінним від договору позики, але так як він входить до системи позикових зобов'язань до нього застосовуються положення про договір позики.

Література:

1. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 року № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40 – Ст. 356.
2. Тупицька Є. О. Поняття та місце договору новації боргу у позикове зобов'язання в системі зобов'язань за законодавством України / Є. О. Тупицька. // Порівняльно-аналітичне право. – 2013. – № 3. – С. 151-153.
3. Тупицька Є. О. Проценти за новаційним договором позики / Є. О. Тупицька. // Юридична Україна. – 2010. – № 1. – С. 72-76.